

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ**

**ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ**

**ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ Γ. ΚΟΝΤΟΣΤΑΝΟ  
"Η ΥΔΡΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ"**

**20 ΜΑΪΟΥ 1996**

**Ηχος-Γραφή** ΕΠΕ

ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ - ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΗΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

**ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ 4 ΚΑΙ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ**

155 61 ΧΟΛΑΡΓΟΣ

ΤΗΛ. 6548568 - 6548667 / FAX 6533534



**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ**  
**ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ**  
**ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ Γ. ΚΟΝΤΟΣΤΑΝΟ**  
**"Η ΥΔΡΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ"**

**20 ΜΑΪΟΥ 1996**

**ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ:** .... η Διαδημοτική Επιχείρηση Υδρευσης Αποχέτευσης Μείζονος Περιοχής Βόλου, έκδοσε ένα βιβλίο, αυτό που παρουσιάζουμε σήμερα, με θέμα: " Η Υδρευση στην Περιοχή του Βόλου - Ιστορικές Αναφορές και Σύγχρονη Πραγματικότητα". Ένα τέτοιο πόνημα θα ήταν ελλιπές, αν ένα μέρος του δεν αφιερωνόταν στον πρωτεργάτη, στον άνθρωπο που για πρώτη φορά μελέτησε και διατύπωσε τις πρώτες απόψεις για το πώς θα λυθεί το υδροδοτικό του Βόλου, στο Γεώργιο Κοντοστάνο, στον οποίο αφιερώνεται το βιβλίο και η σημερινή εκδήλωση.

Αρχίζοντας, παρακαλώ το Δήμαρχο Βόλου και Πρόεδρο της ΔΕΥΑ Δημήτρη Πιτσιώρη, να αρχίσει τις εργασίες της εκδήλωσης.

**ΠΙΤΣΙΩΡΗΣ:** Κυρίες και κύριοι, καλησπέρα σας. Δεν θα χαιρετίσω έναν-έναν αναλυτικά, θα σταθώ μόνο στην τιμή που μας κάνει ο Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου όλης της Ελλάδος να βρίσκεται σήμερα εδώ, και θα σχολιάσω την εδώ παρουσία του, εκτός του ότι είναι ένας φίλος του Νίκου, ότι παράλληλα με την παρουσία του τιμά έναν από τους διαπρεπέστερους μηχανικούς της χώρας μας, που είχαμε την τύχη για πολλές δεκαετίες να γνωρίσουμε στην περιοχή μας με το έργο του, το όραμά του, τους σχεδιασμούς του, έργο που, όπως θα δείτε στη συνέχεια, κρίνεται και για τις σημερινές συνθήκες ανεπανάληπτο.

Θα ήθελα να σας εκμυστηρευθώ μια προσωπική αίσθηση, που αισθάνομαι για την αποψινή εκδήλωση. Πιστεύω, ότι η αναδρομή στο ιστορικό της ύδρευσης, διότι αυτό είναι το θέμα κατ'αρχήν μέσα στο οποίο προβάλλει βεβαίως η φυσιογνωμία του Γεωργίου Κοντοστάνου, μέσα από αυτό το θέμα μας δίνεται η δυνατότητα να δούμε την ιστορική

εξέλιξη της περιοχής μας, τη στενής περιοχής μας, της περιοχής του Βόλου, για ένα διάστημα πλέον των δύο χιλιετηρίδων, από την εποχή του Δημήτριου του Πολιορκητή, που έχουμε την πρώτη παρουσία μεγάλων υδραυλικών έργων, στην εποχή μετέπειτα των Ρωμαϊκών Χρόνων που ξέρουμε ότι τα έργα αυτά παίρνουν μορφή που και σήμερα θαυμάζεται, μέχρι τη σημερινή εποχή.

Αισθάνομαι ιδιαίτερα ευτυχής, θα έλεγα, γιατί μέσα σε μια μίζερη εποχή που ζούμε, αναμφίβολα, όπου ο ρόλος των ατόμων, των προσωπικοτήτων, τείνει μέσα από την καθημερινή τριβή και αμφισβήτηση να υποχωρήσει, και ίσως είναι και οι συνέπειες της δημοκρατίας που έχουμε, της μεγάλης διαφάνειας - πόση διαφάνεια άραγε; - εν πάση περιπτώσει, μέσα σ'αυτή τη σημερινή εποχή έχουμε ανάγκη να γυρίσουμε πίσω, να σκεφτούμε και να θυμηθούμε το τι έχει γίνει στον τόπο μας. Αυτή η μικρή κλίμακα μας βολεύει, μας ευνοεί πάρα πολύ για να το νιώσουμε αυτό το πράγμα. Να αισθανθούμε λίγο υπερήφανοι, δεν είναι κακό πράγμα να αισθάνεσαι υπερήφανος για τη χώρα σου, για την περιοχή σου, για τον Βόλο και για τους ανθρώπους που πέρασαν. Ο χρόνος μας επιτρέπει να δούμε τα πρόσωπα αυτά με όλη την απαιτούμενη απόσταση και έτσι να αντλήσουμε μια αισιοδοξία, να αντλήσουμε ένα θάρρος, να αντλήσουμε, θα έλεγα, και μια αισιοδοξία που μας χρειάζεται απαραίτητα σήμερα και σε πολλά σημεία να διδαχθούμε, σε πολλά σημεία να δούμε, ότι έχουμε πολλά πράγματα να πάρουμε από τους ανθρώπους εκείνης της εποχής και αναφέρομαι στην εποχή του πρώτου μισού αιώνα του αιώνα που λήγει σε λίγο, ιδιαίτερα για την περιοχή του Βόλου, όπου πολύ ισχυρές φυσιογνωμίες πολιτικές, επιστημονικές, τεχνικοί, γενικώς προσωπικότητες μεγάλες, επιχειρηματίες, βιομήχανοι, δεν πρέπει να ξεχνάμε αυτή την πολύ μεγάλη παρουσία των επιχειρηματιών στην περιοχή, διαδραματίζουν ένα τέτοιο ρόλο και διαγράφουν μια τέτοια ταχύτατη ανάπτυξη της πόλης, που κυριολεκτικά αισθάνεται κανείς σήμερα, σαν να έχει κολλήσει λίγο η ιστορία, να μην κινείται με εκείνους τους ιλιγγιώδεις ρυθμούς που αναπτύχθηκε ο Βόλος από την ημέρα της 2ας Νοεμβρίου 1981, που

απελευθερώθηκε και προσαρτήθηκε στο τότε Ελληνικό Βασίλειο μέχρι σήμερα.

Μέσα από αυτό το πόνημα, του οποίου πνευματικός πατέρας είναι ο Δημήτρος ο Σταμόπουλος, και οφείλω να του το αναγνωρίσω αυτό, το 1991, όταν ανέλαβα δήμαρχος και άρχισα να ασχολούμαι με τα θέματα της ύδρευσης, ο Δημήτρης ο Σταμόπουλος άρχισε να με συνδέει με τις πηγές της υδροδότησης του Βόλου - όχι τις πηγές, - πηγές αλλά τις πηγές των ανθρώπων - που σχεδίασαν αυτά που σήμερα ακόμη εκτελούνται μετά από 60 χρόνια.

Και κάποια στιγμή μου ενεχείρισε ένα κείμενο μια μελέτη του Γεώργιου Κοντοστάνου, την οποία μόλις άρχισα να ξεφυλλίζω ειλικρινά αισθάνθηκα ένα δέος για την τελειότητα των προβλέψεών του, των εκτιμήσεών του και το τι πρέπει να κάνουμε, μια τελειότητα και μία, θα έλεγα, διορατικότητα, που σήμερα ακόμη με το ζόρι την έχουμε κατακτήσει τα στελέχη και τα άτομα τα οποία έχουμε την ευθύνη των μεγάλων αυτών έργων. Αρκεί να σας πω, ότι η πρόβλεψη μόνο του πληθυσμού που κάνει για το 1998, πέφτει ακριβώς. Μιλάει για έναν πληθυσμό το 1936 που κάνει τις μελέτες του, τον πληθυσμό που θα έχουμε μέχρι το 2000, και δεν λέει το 2000, αλλά λέει ανά πενταετία την αύξηση του πληθυσμού, που ήταν για μένα ένα εντυπωσιακό στοιχείο.

Δεν μπαίνω στις σωστότατες επιλογές που έκανε εκείνη την εποχή και με τις οποίες συγκρούονταν κατά κάποιο τρόπο με μια άλλη μεγάλη προσωπικότητα, που τιμήσαμε πριν μερικούς μήνες, με το Δημήτρη Σαράτση, ο οποίος από τη δική του πλευρά δεν πίστευε ότι η προοπτική για την υδροδότηση του Βόλου, δεν βρίσκεται στον υπόγειο υδροφόρα, αλλά στην υδρομάστευση των νερών του Δυτικού Πηλίου, των πηγών της Καλιακούδας, που και σήμερα αυτή τη στιγμή που μιλάμε αποτελούν το κύριο συστατικό του μείγματος του νερού μας, το οποίο υδροδοτεί το Βόλο.

Ακόμα και η άποψή του, η μελέτη του ότι το νερό ερχόμενο από αυτό το υψόμετρο θα πρέπει να κινήσει μικρό υδροηλεκτρικό έργο, όχι τόσο μικρό, για τις σημερινές δυνατότητες, και να παράσχει ηλεκτρικό

ρεύμα στην πόλη, θα δείτε, ότι χρειάστηκε να περάσουν πάλι 60 χρόνια για να είμαστε σήμερα στα πρόθυρα της έναρξης κατασκευής ενός τέτοιου έργου.

Βεβαίως, μεσολάβησε ο πόλεμος, μεσολάβησαν τα δύσκολα χρόνια της κατοχής και του εμφυλιακού κράτους, όλα αυτά πήγαν πίσω τα μεγάλα έργα και τους σχεδιασμούς, ο Κοντοστόνος όμως είναι ο άνθρωπος, ο οποίος βρίσκεται συνέχεια στις κρίσιμες στιγμές και όχι μόνο στιγμές, γιατί μένει αρκετές δεκαετίες.

Δεν είναι μόνο, όπως λέγαμε προηγουμένως στο γραφείο μου, ο πολιτικός μηχανικός της ύδρευσης, γιατί αυτός είναι ο τεχνικός ο οποίος είπε τι πρέπει να γίνει. Αυτός είναι και δικαίως αφιερώνουμε το έργο αυτό και τη σημερινή εκδήλωση στον Γεώργιο Κοντοστόνο. Είναι ταυτόχρονα ένας, θα πω δυο λόγια στη συνέχεια τι άλλο είναι ταυτόχρονα, είναι ένας μηχανικός ο οποίος κατασκευάζει στα σχέδια του Ζάχου τον Άγιο Κωνσταντίνο και νομίζω και την Μεταμόρφωση, και ταυτόχρονα είναι ο μηχανικός των μεγάλων έργων στο λιμάνι. Σαφώς λοιπόν είναι εκείνη η μεγάλη τεχνική προσωπικότητα, η οποία σφραγίζει αυτό που σήμερα βλέπουμε και αυτό που σήμερα εξελίσσεται.

Εκείνο όμως το οποίο είναι καταπληκτικό και το οποίο, αν θέλετε, κρατώ στη μνήμη μου σε ηλικία 18-19 χρόνων, όταν κουβεντιάζοντας με το γιο του, το Νίκο, μαθαίνω για την άλλη πλευρά του Γεωργίου Κοντοστόνου, τον πολύ διαβασμένο, τον φιλόσοφο θα έλεγα Κοντοστόνο, όταν ακούω σε παρέες του Λώλου του Κραβαρέτη που παρευρίσκεται εδώ, του Δημήτρη του ... που ξέρετε ότι είναι σήμερα ένας από τους επιφανέστερους Βολιώτες με θητεία στο Harvard, ένας γιατρός διεθνούς πλέον κύρους και αναγνώρισης, όταν ακούω με δέος σε εκείνη την ηλικία να μιλούν για το τι υποστηρίζει σε φιλοσοφικά θέματα ο Γεώργιος Κοντοστόνος. Από εκείνη την εποχή - μιλάμε για το 1958-59 - διατηρώ στη μνήμη μου, χωρίς να έχω τις λεπτομέρειες που έχω σήμερα μετά την παρουσίαση των στοιχείων που μας έφερε η οικογένεια και ιδιαίτερα ο Νίκος, διατηρώ στη μνήμη μου αυτό που λέγαμε κάποτε για τους γιατρούς κυρίως, στις αρχές του αιώνα, οι

γιατροί - φιλόσοφοι και σπανιότερα για τους μηχανικούς, οι μηχανικοί, που σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει πλέον στην εποχή μας, που μας κατηγορούν ότι έχουμε ένα περιορισμένο τεχνοκρατικό φάσμα απόψεων, αντιλήψεως και μόρφωση, ο Γεώργιος Κοντοστάκος αναδύεται μέσα από την βιογραφία του και τα περιστατικά, πως η καταπληκτική εκείνη γοητευτική φυσιογνωμία, την έχουμε ανάγκη - εγώ διαβάζω αυτό το κείμενο και θα μου επιτρέψετε κλέβοντας λίγο χρόνο να σταματήσω, όχι στα τεχνικά του επιτεύγματα, αλλά στον διαλογισμό του. Σε ένα σημείο του ημερολογίου του, που φαντάζομαι να γίνει κτήμα του Κέντρου Ιστορικών Μελετών και Αρχείου του Δήμου Βόλου για να αξιοποιηθεί και να μείνει παρακαταθήκη, είναι το 1916, λίγο αργότερα στις μέρες του διχασμού. Κοιτάξτε τι ευρύτητα έχει και τι χρονική εμβέλεια:

Τις ημέρες του διχασμού, όταν στενόχωροι στοχασμοί για την τύχη της πατρίδας μου με καταβάλλου, εσύ μόνη είσαι στήριγμά μου και βάσταγμα. Ω εσύ δυνατή αληθινή και ελεύθερη γλώσσα μου.

Λίγα χρόνια νωρίτερα βρίσκεται για γυμνασιακές σπουδές σε ηλικία 12 ετών στη Γενεύη και γνωρίζεται με τον Ψυχάρη. Ψυχάρης - δημοτικισμός. Τι ήταν τότε η δημοτική γλώσσα, τι ήταν η δημοτική γλώσσα στο Παρθεναγωγείο του Βόλου και ό,τι ακολούθησε;

Αν δεν ήσουν εσύ, συνεχίζει ο Κοντοστάκος, θα έπρεπε να απελπίζομαι βλέποντας όσα λαχαινούν στον τόπο μου. Μα είναι αδύνατον μια τέτοια γλώσσα να μην ανήκει σε ένα μεγάλο λαό.

Λίγο αργότερα βρισκόμαστε σε δύσκολες πάλι εποχές, είναι 30 χρόνια αργότερα, το 1946. Θα σας θυμίσω για όσους ίσως δεν το ξέρετε, και δυστυχώς πολλοί πολλά πράγματα δεν ξέρουμε γύρω από αυτή την πόλη, ότι ο Γεώργιος Κοντοστάκος είναι ο δήμαρχος του Βόλου στην περίοδο που δεν εκλέγονται ακόμη δήμαρχοι, δηλαδή από 20/10/45 έως 25/5/46, νομίζω ότι διαδέχεται τον Νικόλαο Παπαγεωργίου - τον πατέρα του γιατρού Παπαγεωργίου. Κονταράτος - Παπαγεωργίου - Κοντοστάκος, είναι τα τρία άτομα τα οποία η μόλις απελευθερωμένη πόλη μας από τη γερμανική κατοχή, αναλαμβάνουν, φανταστείτε σε ποια κατάσταση, να διοικήσουν το Βόλο.

Εκείνη την εποχή, και δεν θέλω να κάνω αναφορές στο κλίμα, γιατί ξέρουμε όλοι πόσο δύσκολη εποχή ήταν, ο Κοντοστάνος γράφει και πάλι στο ημερολόγιό του - και είναι σημαντικό ότι έχουμε σημειώσεις ημερολογίου ενός τέτοιου ανθρώπου, γιατί μέσα από αυτές τις σημειώσεις, όπως το βλέπουμε και στο Δημήτριο Σαράτση, παρουσιάζεται και η γνωστή και η άγνωστη σχολιασμένη εποχή μας. Γράφει λοιπόν σε μία συνέντευξή του, όχι στο ημερολόγιό του, τον Ιούλιο του 1946:

Δεν είμαι πλέον δήμαρχος έθνους φτωχό σαν το δικό μας, που σιγά-σιγά του λείπουν οι άφθονοι άδηλοι πόροι, που το βοηθούσαν να στέκεται οικονομικά στα πόδια του, (Επανήλθαν οι άδηλοι πόροι, αλλά μέχρι πότε θα μας σώζουν;) έχει ανάγκη από τη σύμπνοια και την ειλικρινή συνεργασία όλων των μελών του για να συνέλθει από τις καταστροφές του πολέμου και να προκόψει. Συνεπώς, ο καθένας μας οφείλει να κάνει αβαρίες από τις δοξασίες και την αδιαλλαξία του, αν δεν θέλει να συμβάλει με την αρνητική του στάση στη γενική κατάρρευση. Ας βάλει ο καθένας το χέρι του στην καρδιά του και μόνο αν πιστεύει ειλικρινά στα ανωτέρω και είναι πρόθυμος να τα εφαρμόσει, τότε να απλώσει το χέρι για συμφιλίωση.

Ξέρετε τι σημαίνει να τα λέτε αυτά το 1946 και μάλιστα όταν έχεις αντικατασταθεί ως δήμαρχος, προφανώς για τις ιδεολογίες σου και τις απόψεις σου;

Είτε δεξιός είναι, είτε αριστερός, γιατί τότε η επιτυχία θα είναι ασφαλισμένη.

Το να τα λες τώρα είναι κατόπιν εορτής και πολλοί έχουν έρθει τώρα για να μας πουν σε τι φταίξαμε, τι σφάλματα έγιναν στην πολυκύμαντη ιστορική μας εξέλιξη, αλλά να τα γράφεις τις ίδιες μέρες που η ζωή μας είναι φουρτουνιασμένη από τα γεγονότα, αυτό δείχνει νομίζω το στοχαστή Κοντοστάνο.

Έχουμε λοιπόν σήμερα την τύχη, με αφορμή το ιστορικό της ύδρευσης να δούμε παράλληλα και την σύνθετη προσωπικότητα ενός τεχνικού, μηχανικού, ιδεολόγου, στοχαστή και πολιτικού, γιατί είναι ο



πρώτος εκλεγμένος δήμαρχος μετά τον πόλεμο, το 1951 γίνονται για πρώτη φορά εκλογές στην Ελλάδα, έπρεπε να τελειώσει ο εμφύλιος πόλεμος για να επιτραπεί να εκλεγούν όργανα τοπικής αυτοδιοίκησης και εκλέγεται και παραμένει για τέσσερα χρόνια ο Γεώργιος Κοντοστάνος, κινούμενος αυτή τη φορά παράλληλα και μαζί με τον Γεώργιο Καρτάλη, μια άλλη πελώρια πολιτική φυσιογνωμία που χαρακτηρίζει και αυτός και όλες οι γενιές των Καρτάληδων, αλλά ας μείνουμε στον Γεώργιο Καρτάλη και στην εποχή του και ειδικότερα τα πολιτικά γεγονότα της εποχής, τον Γεώργιο Καρτάλη, τον οποίο έζησαν πολλοί παρόντες εδώ μέσα. Βλέπω τον κ. Σφέτσο, τον Γεώργιο Μπαλή δεν βλέπω, ο οποίος θα πρέπει να μας πει και δύο-τρία πράγματα στη συνέχεια, και να κάνουμε τον κόπο να δούμε γιατί δεν ήρθε αυτή τη στιγμή. Μια φυσιογνωμία λοιπόν στην οποία οφείλουμε την επόμενη μεγάλη μας εκδήλωση, το Δημοτικό Κέντρο Ιστορίας, γιατί τα χρόνια περνάνε και θα χαθούν οι μνήμες, ακόμη και των ανθρώπων, οι οποίοι έζησαν αυτούς τους σημαντικούς ανθρώπους και που, επιτρέψτε με την ταπεινή μου γνώμη και σχέση με την τοπική ιστορία, να πω ότι είναι φωτεινά παραδείγματα. Μέσα από την ιστορία της ύδρευσης, στους νεώτερους χρόνους, γιατί για την εποχή των μακεδονικών χρόνων και της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, δηλαδή την ιστορία της Αρχαίας Δημητριάδος, θα ακούσετε πολλά πράγματα και ακόμη περισσότερα είναι γραμμένα στο βιβλίο, επανέρχομαι, μέσα από αυτό το οδοιπορικό συναντούμε μεγάλα ονόματα και βολιώτικα και ελληνικά.

Εδώ κύριε Πρόεδρε, θα δείτε, ότι σε ένα σημείο έχουμε τη συνάντηση με τον Νίκο Κιτσιίκη, τον μεγάλο καθηγητή, πρότανη και πρόεδρο του Τεχνικού Επιμελητηρίου, ο οποίος περνά από την πόλη μας, είναι μηχανικός στην πόλη μας, αναφέρομαι μόνο στον Κιτσιίκη, για να μην πω μια σειρά από άλλα πολύ μεγάλα ονόματα του τεχνικού κόσμου, που είχαμε την τύχη να έχουν ζήσει και εργαστεί και δουλέψει. Αρκεί να σας πω ότι το κτίριο που προηγείται του σημερινού κτιρίου της ΔΕΥΑ, το κτίριο που έγινε με δωρεά του Κωστή Γκλαβάνη, είναι σε σχέδια του Νικόλαου Κιτσιίκη.

Μέσα από αυτή την ιστορία λοιπόν, και για να τελειώσω, έχουμε το χρονικό των δημάρχων, των θητειών, τα μεγάλα ονόματα του Βόλου - Σπυρίδη, Γεωργιάδηδες, Καρτάληδες, Αντωνόπουλος - τι θυμίζουν αυτά τα ονόματα στους σημερινούς Βολιώτες, αυτό είναι το χρέος μας, όχι απλώς να τους τοιχοκολλούμε μια επιγραφή στο δρόμο και να λέμε Δημάρχου Γεωργιάδη, ή Γεωργίου Καρτάλη, ή Κων/νου Καρτάλη, αλλά να υπάρχει η ελάχιστη πινακίδα, κύριε Αντιδήμαρχε, αρμόδιε για την πολεοδομία, που έχουμε τόσα χρόνια πει κάτω από τις πινακίδες να αναφέρεται σύντομα στο ιστορικό κάθε μεγάλου προσώπου και βέβαια να τους τιμούμε και να καταγράφουμε όλα εκείνα τα ιστορικά στοιχεία, τα οποία χρειάζονται για την μνήμη των επερχόμενων γενιών και κυρίως εγώ βλέπω, ότι ακόμη χρειαζόμαστε τις απόψεις τους σε πάρα πολλά πράγματα, όπως είναι ο Κοντοστάνος, γι αυτά που σήμερα με καθυστέρηση πολλών δεκαετιών πραγματοποιούνται.

Επειδή έχω παρασυρθεί στη γνωστή μου διάθεση για μακρηγορία, παραδίδω το βήμα στους ομιλητές.

Υπάρχουν τρεις ενότητες απόψε, η κυρία Βάσω Αδρύμη Σισμάνη, αρχαιολόγος και προϊστάμενη της 13ης Εφορίας, θα μιλήσει με θέμα "Υδρευση - Παροχή νερού κατά την αρχαιότητα". Δεν έχουμε κάνει ούτε βήμα από αυτό που έχει γίνει πριν 2.300 χρόνια, εκεί είμαστε. Προσπαθούμε μάλλον αυτό που τότε είχαν, να το κάνουμε σήμερα. Η Αρχαία Δημητριάδα είναι μια πόλη 25.000 κατοίκων, φανταστείτε τι πρόβλημα ύδρευσης είχε το 300 π.Χ. Η πόλη σήμερα είναι τριπλάσια, δεν είναι πολύ μεγαλύτερη από την Αρχαία Δημητριάδα και ξαναγυρνάμε στις ίδιες πηγές, στην ίδια διαδρομή, αν θέλετε, του έργου.

Στη δεύτερη ενότητα ο Δημήτρης Σταμόπουλος, τον οποία ανέφερα, ήταν ο άνθρωπος ο οποίος μας παρακίνησε να συγγράψουμε αυτό το βιβλίο και να τιμήσουμε τον κ. Κοντοστάνο, επηρεασμένος κι αυτός από το έργο του, θα μιλήσει για την "Υδρευση στην περιοχή του Βόλου από την απελευθέρωση έως την ίδρυση της ΔΕΥΑΜΒ".

Εκ μέρους της ΔΕΥΑΜΒ, η κυρία Αναστασία Κολιοῦ, η σημερινή δηλαδή γενιά, θα μας μιλήσει για τη σημερινή μορφή της ΔΕΥΑΜΒ, έτσι

ώστε να φτάσουμε και στο σημερινό γίνεσθαι της μεγάλης αυτής δημοτικής επιχείρησης.

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε.

**ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ:** Πριν δώσουμε το λόγο στους ομιλητές, που θα παρουσιάσουν το βιβλίο, παρακαλώ τον Πρόεδρο του Τεχνικού Επιμελητηρίου που μας τιμά σήμερα, τον κ. Κων/νο Λιάσκα, να απευθύνει ένα μικρόχαιρετισμό.

**ΛΙΑΣΚΑΣ:** Μην σας τρομάζουν τα χαρτιά, άλλωστε ο δήμαρχος με διαβεβαίωσε ότι είναι λιγόλογος στο γραφείο του, επομένως πρέπει να προσαρμοστώ.

Κύριε Δήμαρχε, κυρίες και κύριοι, πρέπει να συγχαρούμε το Δημοτικό Κέντρο Ιστορικών Ερευνών, Τεκμηρίωσης, Αρχείων και Εκθεμάτων του Δήμου Βόλου, αλλά και τα πρόσωπα που είχαν την πρωτοβουλία και ασφαλώς και εκείνους που διεκπεραίωσαν και τις αναγκαίες ετοιμασίες για να γίνει αυτή η συνάντηση εργασίας προς τιμήν του Γεωργίου Κοντοστάνου.

Το ύφος και το περιεχόμενο της εκδήλωσης ανταποκρίνονται απόλυτα προς τον χαρακτήρα και τη στάση ζωής του τιμώμενου, που διέθετε ευαισθησία, γνώση, ικανότητα συγκέντρωσης στην προσπάθεια και δυνατότητα πράξης, που είχε ακόμα καταληφθεί δια βίου από έρωτα προς την επιστήμη, την ελληνική γλώσσα, τη δημιουργία και την κοινωνική προσφορά. Ενας έρωτας, όχι ξαφνικός, αλλά αναμενόμενος για όσους γνωρίζουν τη σκληρή συστηματική εργασία, που ανέδειξε τα πλούσια φυσικά προσόντα και το ευγενικό πνεύμα του Γεωργίου Κοντοστάνου.

Πρόσφατα βραβεύσαμε ως Τεχνικό Επιμελητήριο στην Αθήνα τους καλύτερους σπουδαστές όλων των τεχνικών πανεπιστημίων της χώρας, όλων των τάξεων, κατατάσσοντας σε τρεις κατηγορίες με βάση την επίδοσή τους. Ήταν περίπου 300 σπουδαστές με τις οικογένειές τους και αρκετοί συνάδελφοι. Έκανα μια προσπάθεια μιας εβδομάδας για να πείσω τα Μ.Μ.Ε. ότι είναι μια αξιόλογη εκδήλωση και πρέπει να έρθουν,

διότι τα παιδιά καταβάλλουν σκληρή προσπάθεια και η προσπάθεια πρέπει να ανταμείβεται. Δυστυχώς, δεν ξέρω αν είδε κανείς στην τηλεόραση από τους παρευρισκόμενους - εγώ δεν είδα τίποτα. Ηρθαν δύο-τρία κανάλια, αλλά ήταν από τις εκδηλώσεις που δεν πουλάνε, όπως λένε στην πιάτσα των δημοσιογράφων.

Νομίζω, ότι παρόμοιες εκδηλώσεις, και αυτή η σημερινή εντάσσεται σε εκδηλώσεις τέτοιες, αποτελούν αφανείς καταγωγές δημιουργικότητας και προοιωνίζονται αύξηση του πλήθους των δημιουργικών προσώπων, γιατί περί αυτού πρόκειται.

Εκανε μια αναφορά ο δήμαρχος για το ρόλο του προσώπου, του Γεώργιου Κοντοστόνου, ένας ρόλος που φαίνεται να έχει υποχωρήσει στην εποχή μας, όπως ανέφερε, παραχωρώντας ρόλο στην συλλογικότητα, ή εξαιτίας της δημοκρατίας και της διαφάνειας. Η δημοκρατία, ξέρουμε όλοι, ότι έχει αβεβαιότητες, αλλά πρέπει να έχει δημιουργικές αβεβαιότητες σε τέτοιο πλήθος, ώστε να καταλήγουν πολλές προσπάθειες σε πράξη, ώστε η δημοκρατία να δικαιώνεται και να επιβιώνει, διαφορετικά γίνεται ανάπηρη. Δεν νομίζω λοιπόν, ότι είναι πρόβλημα δημοκρατίας, είναι θέμα αίσθησης στίγματος και προσπάθειας και να συνειδητοποιήσουν όλοι ότι πολλές φορές η συλλογικότητα είναι το άλλοθι της άγνοιας, της τεμπελιάς και της ανικανότητας. Η ανάλυση μπορεί να είναι συλλογική, η σύνθεση και η δημιουργία θέλουν στέρση και σκληρή δουλειά, και φυσικά και ταλέντο. Και σε μια ώριμη και ανοιχτή κοινωνία, επιβάλλονται και ποινές και απονέμονται έπαινοι, και με τη στενή και με την ευρεία έννοια του όρου, όταν βέβαια λειτουργούν στοιχειωδώς οι βασικοί θεσμοί και οι κανόνες της πολιτείας.

Ο έπαινος της αγοράς, του δήμου και των σοφιστών είναι αναγκαία διαδικασία για την επιβράβευση, ιδιαίτερα σήμερα που η ταχύτερα εναλλασσόμενη αποχαυνωτική εικόνα, υποκαθιστά σταθερά τον εγερτήριο ψυχοκινητικό λόγο, σήμερα αποκτά ακόμα μεγαλύτερη αξία η ετεροχρονισμένη, έστω, αναγνώριση - βράβευση.

Ο Γεώργιος Κοντοστόνος ασφαλώς θα έζησε πολλές στιγμές

ανταμοιβής, και πολλές στιγμές πίκρας στις προσπάθειές του, αλλά η σημερινή στιγμή είναι σημαντική. Και επειδή στην εποχή μας πλέον λιγότερη σημασία έχει τι υποστηρίζει, τι πράττει κάποιος, πιο πολύ μετράει αυτό που διαχέεται για τις προθέσεις του, ή για τις πράξεις του, ή για το ότι είπε κάτι, αυτό που διαχέεται από τα μαζικά μέσα επιρροής. Αυξάνονται τα cartoons, τα κινούμενα σκίτσα στην εποχή μας και γι αυτό θα ξαναπώ, έχει μεγάλη σημασία το να συγκεντρώνονται τόσα πρόσωπα, όπως εδώ σήμερα, για να τιμήσουν τελικά το έργο. Έχει μια σημασία, γιατί σημαίνει ότι υπάρχουν εστίες αντίστασης από πρόσωπα που επιλέγουν να ασχοληθούν με τα καίρια και όχι με τα επικαιρικά.

Όπως λέγαμε πριν με το δήμαρχο, είμαι εδώ σήμερα εξαιτίας διπλού χρέος. Το ένα είναι βέβαια, ότι είμαι φίλος με το Νίκο. Το άλλο όμως, συμβαίνει να ξέρω, όχι τώρα αλλά από πολύ καιρό, όχι όλο το έργο, αλλά πολλές πτυχές του έργου του Γεώργιου Κοντοστόνου και επομένως και ως Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου είχα ένα χρέος να παρευρεθώ σήμερα.

Ανέφερε, ότι είχε έρωτα με τη γλώσσα. Ίσως γι αυτό επέλεξε και τη μετάφραση του ποιήματος του ... που αναφέρθηκε πριν, αλλά θυμάμαι και κάτι που μου έλεγε ο Νίκος πριν 25-30 χρόνια όταν ρώταγε τον πατέρα του για μια λέξη πώς γράφεται και το ακριβές νόημά της, ή ποια είναι η ετυμολογία της. Και τον προέτρεπε να δει εκείνη τη στιγμή το λεξικό, όχι γι αργότερα. Ήταν ο άνθρωπος που ήταν λάτρης της συστηματικής προσπάθειας, των χαμηλών τόνων και γι αυτό βέβαια έχει αφήσει ένα έργο, που σιγά-σιγά θα μάθουν και οι νεότερες γενιές και του Βόλου, και ευρύτερα.

Και εδώ θα ήθελα να πω, με την άδειά σας, ότι ίσως οι θετικές του σπουδές και η επαφή του με τα μαθηματικά, σε συνδυασμό βέβαια με μια ροπή που είχε προς τη λογοτεχνία, να ανέδειξαν στο έπακρο τα φυσικά του προσόντα.

Και θα πω απερίφραστα, ότι ο Γεώργιος Κοντοστόνος αποτελεί, σε ανύποπτο για τις συνθήκες της χώρας μας χρόνο, το πρότυπο του

μηχανικού του επόμενου αιώνα, που δεν αρκείται και δεν εφησυχάζει στο έδαφος της παραδοσιακής εκπαίδευσης του Τεχνικού Πανεπιστημίου, αλλά εκπαιδεύεται και μορφώνεται, προκειμένου να κατακτήσει ικανότητα αντίληψης της δομής των προβλημάτων, διεισδυτικότητα, επικοινωνία με το περιβάλλον, αίσθηση στίγματος, προσωπικού, της κοινωνίας και της εποχής, που σημαίνει ότι έχει διαβάσει και ιστορία και κοινωνιολογία και πολιτική οικονομία και ιστορία της τέχνης και λογοτεχνία, γιατί μόνο τότε μπορεί να είναι ολοκληρωμένος μηχανικός, που σημαίνει ότι δεν ασχολείται βέβαια με τα τετριμμένα, αλλά είναι ηγέτης τόσο στη σύλληψη, όσο και στην εκτέλεση, όσο και στα διοικητικο-οργανωτικά που χρειάζονται για την κατασκευή ενός έργου.

Σήμερα, βέβαια θα μιλήσουμε για τις προτάσεις που έκανε για το νερό και θέλω να παρακολουθήσουμε με πολύ ενδιαφέρον αυτό που είπε ο δήμαρχος, ότι δηλαδή μέσα από αυτές τις προτάσεις βλέπει κανείς την εξέλιξη της περιοχής τις δύο τελευταίες χιλιετίες.

Πράγματι ο τρόπος που διαχειρίζεται μια κοινωνία το νερό είναι τελικά δείκτης πολιτισμού. Λένε μερικοί, ότι ο επόμενος πόλεμος στη Μέση Ανατολή, θα γίνει για το νερό. Και αρκετοί αφανείς μικροπόλεμοι γίνονται και στο έδαφος της χώρας μας, μην κοιτάμε που έβρεξε τα δύο τελευταία χρόνια. Το νερό είναι φυσικός ανανεώσιμος πόρος, αλλά το πρόβλημα είναι ότι ο φυσικός του κύκλος δεν συμπίπτει με τον κύκλο χρήσης του. Ποτέ δεν μπορούμε να έχουμε τον νερό εκεί που το θέλουμε, όταν το θέλουμε, στην ποιότητα και στην ποσότητα που το θέλουμε και γι αυτό χρειάζονται έργα μελέτες, χρειάζεται μια αντίληψη που ξεφεύγει από την τοπική λογική, χρειάζεται μια ολοκλήρωση του συστήματος, αλλά και του θεσμικού πλαισίου διαχείρισης του υδατικού δυναμικού. Δεν θα αναπτύξω βέβαια το θέμα του νερού τώρα.

Σας ευχαριστώ για την πρόσκληση, ευχαριστώ τον δήμαρχο, τους οργανωτές και τον Νίκο που μου έδωσε τη χαρά και την ικανοποίηση μιας επικοινωνίας όπως η σημερινή. Σας ευχαριστώ πολύ.

-----